

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ปีงบประมาณ 2567 รอบ 1
เขตสุขภาพที่ 6
ประเด็นที่ : ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี

ประเด็นตรวจราชการ :

หัวข้อ / ตัวชี้วัด :ส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน อายุ 6-14 ปี.....

1) เป้าหมาย และผลงาน

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผลงานเขตสุขภาพที่ 6
เด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน	ร้อยละ 59	ร้อยละ 58.76
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน	ร้อยละ 11.5	ร้อยละ 13.09
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะเตี้ย	ร้อยละ 9.5	ร้อยละ 7.84
เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม	ร้อยละ 5	ร้อยละ 4.86
เด็กอายุ 6-12 ปี ได้รับความเมตตาเสริมธาตุเหล็ก	ร้อยละ 51	ร้อยละ 43.08
เด็กอายุ 12 ปี ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก	ร้อยละ 30	ร้อยละ 20.51
เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ เป้าหมาย	ร้อยละ 72	ร้อยละ 73.91

2) สรุปสถานการณ์

สถานการณ์ภาวะสุขภาพเด็กวัยเรียน ประกอบด้วย ข้อมูลภาวะโภชนาการ การได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและสุขภาพช่องปาก โดยภาวะโภชนาการ พบว่า หลังจากการปรับกราฟการเจริญเติบโตในปี 2564 ข้อมูลเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ข้อมูลระดับประเทศปรับลดลง จากร้อยละ 63.51 ในเทอม 2 ปี 2563 ลดลงเป็นร้อยละ 58.76 ในเทอม 2 ปี 2564 และในปี 2567 สูงดีสมส่วนลดลง เป็นร้อยละ 55.54 ซึ่งข้อมูลในเทอม 1 และเทอม 2 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นเขตสุขภาพ พบว่า เกือบทุกเขตสุขภาพ มีแนวโน้มสูงดีสมส่วนลดลง โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสูงดีสมส่วนของเด็กวัยเรียน ได้แก่ ภาวะเริ่มอ้วน อ้วน ผอม และเตี้ย ข้อมูลการได้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก พบว่าข้อมูลระดับประเทศลดลง จากร้อยละ 28.28 ในปี 66 เป็น ร้อยละ 25.64 ซึ่งยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ส่วนข้อมูลสุขภาพช่องปาก พบว่า การได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 28.84 ในปี 66 เป็น ร้อยละ 25.01 ซึ่งยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ มีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 69.91 และปีนี้ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย โดยข้อมูลผลงานของเขตสุขภาพที่ 6 มีสถานการณ์ภาวะสุขภาพ ดังนี้

ผลงานปีงบประมาณ 2567 เขตสุขภาพที่ 6 มีเด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 58.76 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานสูงกว่าระดับประเทศ มีแนวโน้มสูงดีสมส่วนลดลง ผ่านค่าเป้าหมาย 2 จังหวัด คือ จังหวัดระยองและจังหวัดสระแก้ว สูงสุดที่จังหวัดระยอง ร้อยละ 66.5 ต่ำสุดที่จังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 54.71

ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กชาย ผ่านค่าเป้าหมาย 149.63 ซม. สูงสุดที่จังหวัดระยอง ร้อยละ 151.05 ซม. ส่วนสูงเฉลี่ยเด็กหญิง ผ่านค่าเป้าหมาย 150.23 ซม. สูงสุดที่จังหวัดระยอง 151.99 ซม.

ภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ร้อยละ 13.09 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนสูงกว่าระดับประเทศ แต่มีแนวโน้มเด็กอ้วนลดลง ผ่านค่าเป้าหมาย 2 จังหวัด คือ จังหวัดระยอง และจังหวัดสระแก้ว มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนต่ำที่สุดที่จังหวัด ระยอง ร้อยละ 11.14 มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วนสูงสุดที่จังหวัดปราจีนบุรี ร้อยละ 14.17

ภาวะเตี้ย ร้อยละ 7.84 ผ่านค่าเป้าหมาย มีภาวะเตี้ยน้อยกว่าระดับประเทศ แต่มีแนวโน้มมีภาวะเตี้ยเพิ่มขึ้น ภาวะเตี้ยต่ำสุดอยู่ที่จังหวัดระยอง ร้อยละ 5.38 สูงสุดที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ 11.28 โดยมี 2 จังหวัดที่ไม่ผ่านค่าเป้าหมายคือ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา

เด็กอายุ 6-14 ปี มีภาวะผอม ร้อยละ 4.86 ผ่านค่าเป้าหมาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เด็กมีภาวะผอมต่ำกว่าระดับประเทศ พบภาวะผอมต่ำสุดที่จังหวัดระยอง ร้อยละ 4.39 สูงที่สุดที่จังหวัดปราจีนบุรี ร้อยละ 6.08

เด็กอายุ 6-12 ปี ด้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก ร้อยละ 43.08 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานสูงกว่าระดับประเทศ มีแนวโน้มเด็กด้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กลดลง ผ่านค่าเป้าหมาย 4 จังหวัด คือ จังหวัดตราด จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดฉะเชิงเทรา

เด็กอายุ 12 ปี ด้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก ร้อยละ 20.51 ไม่ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานต่ำกว่าระดับประเทศ มีแนวโน้มเด็กด้รับการตรวจสุขภาพช่องปากลดลง เด็กด้รับการตรวจสุขภาพช่องปากสูงสุดที่จังหวัดสระแก้ว ร้อยละ 46.64 ผ่านค่าเป้าหมายเพียงจังหวัดเดียว

เด็กอายุ 12 ปี ปราศจากฟันผุ ร้อยละ 73.91 ผ่านค่าเป้าหมาย ผลงานดีกว่าระดับประเทศ และมีแนวโน้มเด็กปราศจากฟันผุลดลง ปราศจากฟันผุสูงสุดที่จังหวัดสระแก้ว ร้อยละ 87.39 ต่ำสุดที่จังหวัดปราจีนบุรี ร้อยละ 52.68 ผ่านค่าเป้าหมาย 3 จังหวัด คือ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดตราด และจังหวัดฉะเชิงเทรา

3) ปัญหา/จุดร่วมที่สะท้อนปัญหา หรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

1. เด็กอายุ 6-14 ปี สูงดีสมส่วน และมีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน ยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย
2. การด้รับยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กยังไม่ผ่านค่าเป้าหมาย
3. การด้รับการตรวจสุขภาพช่องปากยังไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และเด็กที่ด้รับการตรวจสุขภาพช่องปาก หลายจังหวัดยังพบปราศจากฟันผุต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

4) ข้อเสนอเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนา

1. สนับสนุนโรงเรียน คัดกรอง Obesity sign เด็กที่มีภาวะเริ่มอ้วนและอ้วน และส่งต่อเด็กอ้วนกลุ่มเสี่ยง เข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข เพื่อรับการดูแล และแก้ไขปัญหาสุขภาพ

2. เยี่ยมเสริมพลังและติดตามการจัดอาหารกลางวันโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานอาหารกลางวัน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารอย่างมีคุณภาพและปริมาณที่ควรได้รับตามช่วงวัย ช่วยแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการในโรงเรียน และการจัดบริการ/ขาย อาหารว่างและเครื่องดื่มที่ไม่หวานจัด มันจัด เค็มจัด เพื่อการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพด้านการสร้างความรอบรู้โภชนาการ

3. ส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนให้มีกิจกรรมออกกำลังกาย เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกาย มีกิจกรรมทางกายเพียงพอ ลดอ้วน เพิ่มสูง เช่น กระโดดเชือก (Jump rope) เป็นต้น

4. เพิ่มความครอบคลุมการจ่ายยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและบริการสุขภาพช่องปากในโรงเรียน

5. สื่อสารประชาสัมพันธ์และสนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากล และเข้าร่วมการประเมินผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรม คัดกรอง ส่งเสริม และแก้ไขปัญหาสุขภาพเด็กวัยเรียนได้อย่างครบถ้วนตามมาตรฐานงานอนามัยโรงเรียน

5) ปัจจัยความสำเร็จ

ทุกจังหวัดในเขตสุขภาพที่ 6 มีการชี้แจงนโยบาย งานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน และงานอนามัยโรงเรียน ให้ทีมในจังหวัดรับทราบ และมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน

6) ประเด็นที่ควรกำกับติดตามการตรวจราชการ

1. การบันทึกข้อมูลบริการสุขภาพวัยเรียน เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง ยาเม็ดเสริมธาตุเหล็ก และบริการสุขภาพช่องปาก เข้าสู่ระบบ เพื่อการใช้ประโยชน์ของข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน

2. การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับมาตรฐานสากลเพื่อเข้าร่วมกระบวนการประเมินรับรองผ่านระบบออนไลน์ และคัดเลือกโรงเรียนที่มีผลงานเด่นเข้ารับรางวัลเป็นตัวแทนระดับเขต ด้านโครงการสุขภาพนักเรียน, โภชนาการ, กิจกรรมทางกาย และทันตสุขภาพ

ผู้รายงาน: นางวริสา คุณากรธำรง

ตำแหน่ง: นักโภชนาการชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 1 เมษายน 2567

E mail: wuunja@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน: นางศิริพร จริยาจิรวัดนา

ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี: 1 เมษายน 2567

E-mail: ptana07@gmail.com